

Kaksi kuntaa yhdeksi

Kuntia on Suomessa n. 450 kappaletta, joten syyttä ei silloin tällöin puhuta kuntien yhdistämistarpeesta. Jos sitten joskus kävisi niin, että kahta suurta ja kehittyntä kuntaa alettaisiin ihan oikeasti yhdistää, niin mitä olisi kunnan mittaustoimella edessään?

Ensimmäiset reaktiot olisivat varmaan, että mittaustaloustoimintat yhteen, sopivaan hallintokuntaan ja osa väestä pois. Näinhän ei kuitenkaan saisi, pitäisi eikä voisi käydä monestakaan syystä. Kunnilla olisi kaikista valtakunnallisista ohjeista ja koordinoinnista huolimatta omat johtosääntönsä, päätöksentekotapansa, palkkatasonsa, kustannuslaskentajärjestelmänsä, laitteistoympäristönsä, karttajärjestelmänsä, rekisterijärjestelmänsä, kuvaustekniikkansa, koordinaatistonsa ja tapansa tehdä työtä. Kaikki ne pitäisi saada yhtenäistettyä ja samalla hoitaa normaalit tilaustyöt viiveettä.

Inhimillisistä syistä johtuen ja työrauhan säilyttämiseksi pitäisi aloittaa hallinnollisesta puolesta. Tulisi sopia nokkimisjärjestyksestä, palkkojen tasapainottamisesta, palkkojen maksusta, hinnastoista, kirjanpidosta, kustannuslaskentajärjestelmästä ja laskutustavoista. Tämähän tietäisi joillekin palkkojen tarkistuksia. Kehittyneempi kustannusjärjestelmä otettaisiin koko organisaatioon käyttöön.

Jossain vaiheessa tulevat vastaan toimintajärjestelyt ja mahdollinen piirijako.

Seuraavaksi pitäisi käydä kiinni koordinaattijärjestelmiin, koska ne mitä todennäköisemmin ovat erilaisia. Toisella voi olla paikallinen järjestelmä ja toisella jonkin asteinen valtakunnallinen järjestelmä. Todennäköisesti eroja on sekä taso- että korkeuskoordinaatioissa. Järjestelmien yhtenäistäminen edellyttää jonkin verran maastomittausta ja paljon laskentaa. Itse runkoverkkojen koordi-

naatiojen yhtenäistäminen ei nykyisillä laskentajärjestelmillä ole kovin suuri operaatio. Pohdittavaksi jää, mikä järjestelmä valitaan, jommankumman vaijokin kolmas. Asetetaanko kriteeriksi olemassa olevan aineiston määrä vai jokin muu?

Mahdollisesti muuttuneen koordinaattijärjestelmän siirtäminen kartastoihin onkin sitten suurempi juttu. Kartastohan ovat kaikista automatisoinnistaan huolimatta yhä lehtijakojärjestelmässä. Nämäkin sitten muuttuisivat. Kartastojen osalta on paljon muutakin puuhaa. Kartastotyypit olisivat todennäköisesti samat eli kantakartta, virastokartta, opaskartta ja yleiskartat. Tämän lisäksi tulisivat erityiskartat, kuten johtokartat ja tonttijakokartat. Kaikkien karttojen osalta tulisi yhtenäistää kuvaustekniikka, ja jos karttoja hoidetaan eri atk-järjestelmillä, niin seuraisi järjestelmän valinta ja suuritöinen konvertointi samaan järjestelmään.

Karttapalvelu myynnin, käyttöilupien, internetpalvelujen ja julkaisuaikataulun osalta vaatisi järjestelyjä ja yhtenäistämistä.

Johtokarttajärjestelmän sisältö ja siitä annettava palvelu tulee uudelleenkäsiteltyyn kohteeksi. Miten saada luotettava ja sujuva palvelu toimimaan kaikissa olosuhteissa myös siirtymäkauden aikana?

Toinen hoitaa serverinsä itse ja toinen on ne ulkoistanut. Kuntien tietoverkkorakenteetkin ovat erilaisia. Järjestelyä ja sopimista riittää tässäkin.

Mikäli kuntarekisterit olisivat erilaisia, tulee valita jommankumman järjestelmä ja konvertoida toisen tiedot siihen. Pitäisi yhtenäistää tiedot ja sopia samanlaisesta tallennustavasta. Kiinteistönmuodostamisen menettelykin varmaan poikkeaisi jonkin verran, samoin asiakirjojen kokoamistapa ja säilytys.

Rakennuslupakartan laatu pitäisi selvittää ja tapaan, joilla poikkeuslupiin

vaikutetaan. Niin, missä vaiheessa ja miten annettaisiin ja muutettaisiin kiinteistöjen osoitteita?

Maastotöiden osalta tulisi yhtenäistää maastotukikohdat, kuljetus- ja mittauskalusto sekä tapa, joilla mittaukset suoritetaan ja niiden tulokset siirretään toimistokäsittelyyn. Ilmakuvausten hyödyntäminen kasvaisi todennäköisesti.

Kaiken kukkuraksi olisi järjestettävä yhteinen asiakaspalvelu ja sovittava, mikä olisi sen toiminta-alue ja määrä.

Yllä on vain raapaistu pintaa pohdittaessa, mitä kehittyneen mittaustoimen omaavien kuntien yhdistäminen merkitsee. Haastavaa vai kauhistuttavaa? Alkuun ei siis saisi olla puhuttakaan mistään väen vähentämisestä vaan alkuvuosina tarvittaisiin ennemminkin tilapäisesti lisää resursseja. Vasta vuosien kuluessa voitaisiin rationalisoinnin purevan niin, että esim. luontaisella poistumalla voitaisiin mahdollisesti tarvittava sopeuttaminen hoitaa.



Jürgen Grönfors

jurgen.gronfors@hel.fi